Žinios

SEMANARIO LITUANO Noticias

Dir. Proprietario Responsavel: Acacio Antunes Marques — Redação e Administração: Av. Tiradentes, 1026 - Tel. 4-8320 — Preço Cr$1,00

METAI IV — São Paulo, Brasil, 1950 m. Birželio mėn. (Junho) 10 d. — Nr. 155

Miré Buv. Lietuvos Prezidentas Dr. Kazys GRINIUS

Chicaga, 6 — AP Telegramų Agentûra praneša, kad praeitą pirmadienį, birželio 5 dieną, Chicagoje, JAV, nuo plaučių uždegimo mirė buvęs Lietuvos Respublikos Prezidentas **Dr. Kazys Grinius**

A. A. Dr. Kazys Grinius, buv. III-sis Lietuvos Respublikos Prezidentas ir Lietuvos Valstiečių-Liaudininkų Sąjungos Garbės Pirmininkas, gimė 1883 m. gruodžio 17 d., Selemos Bûdoje, Sasnavos valsč., Marijampolės apskrityje.

Tai didi asmenybė, žymus lietuvis kovotojas, visuomeninkas, rašytojas, kuris jau caro priespaudos laikais, 1888 m., Marijampolėje, drauge su Dr. Vincu Kudirka, Dr. J. Bagdonu, P. Kriaučiûnu, Dr. J. Staugaičiu, P. Leonu ir V. Palukaičiu, įsteigia pasaulinės ir liberalinės krypties laikraštį "VARPĄ".

1926 m. birželio 7 d, III-sis Seimas Kaune Dr. K. Grinių išrenka Lietuvos Prezidentu, bet, tų pat metų gruodžio 17 d., krikdemų-tautininkų suruoštas perversmas, Dr. K. Grinius iš Prezidento posto pašalinamas jėga...

Vėliau, kaipo gydytojas, visu pasišventimu rûpinasi tautos sveikatingumu, ypač kovoje su džiova, rûpinasi, kad kaimo žmogui ir vargdieniui bûtų laiku ir tinkamai suteikta gydytojo pagelba.

Nenutraukia ryšių su liaudimi ir visą laiką kovoja už demokratinės santvarkos sugrąžinimą Lietuvoje.

Nacių okupacijos metais, vykdant jiems žydų žudymą Lietuvoje, drauge su kitais lietuviais veikėjais, įteikia naciams protesto memorandumą.

1944 m., rusams okupuojant Lietuvą, Dr. K. Grinius pasitraukia į Vokietiją, o prieš porą metų pasiekia JAV, kur, iki paskutinio atodûsio, sielojasi Tėvynės likimu.

Jo gyvenimas, tai buvo kova už laisvą lietuvišką mintį, raštą, socialinę lygybę, už sveiką ir demokratiniais pagrindais tvarkomą Nepriklausomą Lietuvą.

Al. Kėdainis

Telegramos: NAMIE IR PASAULYJE

— Birželio 7 d. Rio de Janeire pasirašyta Brazilijos-Vokietijos prekybos sutartis, pagal kurią Vak. Vokietija pirks Brazilijoj įvairių prekių už 115 milijonų dolerių. Į Vokietiją bus išvežama žalia oda, tabakas, geležies rûda, kava, įvairûs vaisiai ir kt. Mainais Brazilija pirks iš Vokietijos veislinių gyvulių, fabrikų išdirbinių, konservų ir kt. Sutartis sudaryta vieneriems metams, bet, pasibaigus, galės bût pratęsiama dar metams ir dar metams.

— Po spaudoje pasirodžiusių Krašto apsaugos min. gen. Canrobert ir prez. E. G. Dutra pasisakymų, kad bus įvezdintas į prezidento sostą bet kuris iš kandidatų, nors tai bûtų ir buvęs diktatorius Getulio Vargas, jeigu bus tautos išrinktas, Teisingumo ministras trečiadienį pareiškė spaudai, kad spręsti renkamųjų ir išrinktųjų teisėtumo klausimus priklauso Vyr. Rinkimų Tribunolui ir niekam kitam. Tat Prezidento ir Krašto apsaugos ministro pasisakymus dėl «įvezdinimo» reikia supratitik kaip garantiją, kad bus sudrausti perversmų mėgėjai, kurie griebtųsi nelegalių priemonių prieš kurį kandidatą ar išrinkto naujo prezidento įvezdinimą.

— Šachmatininkas M. Najdorf vėl atvyko į S.Paulį ir žada lošti šachmatų simultantą su 300 vietos šachmatininkų. — Nustatyta, kad daug geležinkelio nelaimių įvyksta dėl sabotažo. Birželio 7 d. tarp Deodora ir C. Grande rasti atsukinėti ir grioviuosna sumesti Central do Brasil linijos bėgių varžtai. Dar ne išaiškinta, ar šie kenkimo darbai daromi politiniais ar kitais kokiais sumetimais. — Filadelfo Martins Oliveira nuteistas 40 metų kalėjimo. Jau 1946 m. ant Osasco plento, netoli S. Paulio, nužudė J. B. Fringuelį, paskui jį apiplėšė, o kartu su juo ėjusią draugę išprievartavo. Šis žmogžudys dar gyvas tik dėl to, kad Brazilijoj nėra mirties bausmės.

— Romoje vyksta slaptas britų, graikų ir albanų užsienio reikalų ministerijų aukštų pareigûnų pasitarimas. Žinoma, kad pastaruoju metu, nuo Jugoslavijos išmetimo iš Kominformo, Albanija liko izoliuota, kad ir Rusija vis labiau ją apleidžia ir be simpatijų žodžiais jokios realios pagalbos neduoda. Laukiama, kad jau neužilgo ir Albanija kris į vakariečių krepšį. O túli tvirtina, kad po jos seks ir Bulgarija, kaip rusų atsilyginimas va kariečiams už Kiniją...

— Belgijos karalius Leopoldas, per birželio 4d. rinkimus, gavo 54,98% visų paduotų balsų ir gali grįžti į sostą. Karaliaus priešai socialistai gavo tik 25.68%, liberalai — 11,06% komunistai — 3,65% visų paduotų balsų.

KALENDORIUS 1951 Metams

— "Žinios" ruošia didelį iliustruotą Kalendorių 1951 m., kuriame tilps gražių pasiskaitymų ir naudingų informacijų.

Naciu klasta Vilniaus kraśte

Al. Kėdainis

1.

VILNIUS — Lietuvos širdis.

Čia, 1918 m. vasario 16 d., Lietuvos Tarybos nariai pasirašė Nepriklausomybės paskelbimo aktą.

Bet... 1920 m. rudenį, Varšavos ponų gėdinga, Želigovskio asmeny, įvykdyta klasta, buvo skaudžiu peilio dūriu kiekvieno lietuvio širdyje. Veik 20 metų Vilniaus žemės brolis, nuo amžių savoje žemėje, bet svetimų užguitas, už gimtąjį žodį, raštą, maldą ir net mintį, buvo skaudžiai plakamas Suvalkų, Gardino, Ašmenos, Vilniaus kalėjimuose. Želigovskio smurto žygis liko skaudžiu smūgiu ne vien Vilniaus žemės lietuviui, likusiam anapus demarkacinės linijos šiaudinių gairių. Ne! Tuo pačiu sielvartu gyveno ir visa Lietuva.

Vėliau, Lenkjos žemių dalybos tarp Vokietijos ir SSSR, ir lenkų tautos tragedija, atvedė prie 1939 m. spalių 10 d. SSSR išpirštų derybų Lietuvai. Pasėkoje — atgavome Vilnių ir apkarpytą Vilniaus kraštą.

1941 m. birželio 22 d. Hitlerio žygis «Drang nach Osten», per Lietuvą, lietuvio laisvės troškulio nepatenkino. Pasikeitė okupacinės spalvos — pasitraukė raudonieji, pasiliko rudieji, bet nepasikeitė lietuvio vergiškoji būklė. Vokiečio kaustytas batas skaudžiai niekino, persekiojo ir baudė kiekvieną lietuvio ryžtą kovoje su naciais bei jų prievartos priemonėmis. Tų «viršžmogių» "išlaisvinimą" vergiškai nešė visa Lietuva, o ypač brangia gyvybės kaina sumokėjo Vilniaus žemės lietuvis, kur naciai, per 3 okupacijos metus, parodė visus savo teroristinius sugebėjimus.

Kilus Vokietijos-SSSR karui, pulk. Škirpos sudarytas Ministerių Kabinetas, po kelių Lietuvos Himno transliacijų iš Kauno radijofono, buvo nacių pašalintas, o Lietuvai valdyti tapo paskirtas generalinis komisaras Renteln. Nacių suteiktoji "savivalda" su lietuviais "tarėjais" mažai reiškė, nes dažnu atveju vokiečio "gefreiterio" žodis buvo žymiai svaresnis už lietuvio tarėjo potvarkį.

Vokiečių kariuomenės daliniams užėmus Vilnių, jo pirmuoju karo komendantu buvo paskirtas pulk. Zenpfening, kuris pirmomis dienomis parodė tikrą jį savo nacinį veidą — pirmasis jo išleistas įsakymas, dėl ginklų laikymo, viešosios tvarkos ir gyventojų besąlyginio paklusnumo, buvo paskelbtas vokiečių-lenkų kalboje, bet ne lietuvių.

Kaune išleistas įsakymas, kad visi buvę nepriklausomybės meto tarnautojai, kaip savivaldybės, policijos ir kitų įstaigų, tuč tuojau sugrįžtų į buvusios tarnybos vietas.

Čia pulk. Zenpfening, Vilniaus karo komendantas, lietuvių, kaip teisėtų Vilniaus krašto šeimininkų atžvilgiu, papildė antrą šunybę. Pav., Turgeliuose, 30 klm. nuo Vilniaus, lietuviai suorganizavo valsčiaus administracijos įstaigas.

Bet, vos tik pradėjus veiklą, atvažiavo vokiečių geštapas, nuginklavo lietuvišką policiją, surinko valsčiaus tarnautojus, dar gero kai apstumdė, ir visus įkalino Vilniaus Lukiškių kalėjime. Valsčiaus administraciją užėmė lenkai, kuriuos pats geštapas atvežė. Atseit, Turgeliuose, vokiečių sutikimu, lenkai mėgino atkurti buvusios Lenkijos didybės pradžią, kai tuo tarpu pačiame Vilniuje ir kituose valsčiuose, vietos civilinė valdžia buvo lietuvių rankose. Vėliau, paaiškėjo, kad pulk. Zenpfening'o asmeninė sekretorė buvo lenkė. Pulk. Zenpfening valdė Vilnių ir apskritį, o sekretorė valdė patį Zenpfening'ą. Žinoma, po poros dienų, "klaida" buvo atitaisyta — iš Lukiškių kalėjimo lietuviai buvo parvežti į senas tarnybos vietas.

Panašių mėginimų buvo ir kituose valsčiuose, kaip Šumske, Jašiūnuose, Mickūnuose, Maišiogaloje, bet ten lenkams neišdegė.

(Bus daugiau)

Ar beprotis?

Per Velykas, Paryžiaus katedroje, vienuolis Michel Moure pasakė pamokslą prieš krikščionybę. Jis įrodinėjo, kad krikščionybė yra kalta dėl daugelio šių dienų nelaimių.

Katalikai gerokai šį vienuolį apdaužė, išvilko iš vienuoliškų rūbų ir nuvežė į beprotnamį ištyrimui. Psichologai nustatė, kad jis yra sveikas ir iš beprotnamio paleido.

Nuo šių metų spalių 21 d. įsigalios nauji Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus nuostatai.

Ateities karo metu bus uždrausta kankinti žmones, deportuoti juos, bausti fizinėmis bausmėmis, daryti gydytojų bandymus ar ba imti įkaitus. Be to, bus sudarytos apsaugos zonos, į kurias galės eiti moterys, vaikai iki 15 metų, seniai ir ligoniai. Šiuos nuostatus pasižadėjo respektuoti 62 valstybės, jų tarpe JAV, SSSR, D. Britanijos ir kt.

Nekalbėk, ką galvoji, bet galvok, ką kalbi.

Nori dailių, elegantiškų ir tvirtai pasiūtų rūbų? — Užsisakyk seniausioje, lietuvio savininko siuvykloje

ESTAN

Siuvyklos sandėlyje didelis visokių medžiagų pasirinkimas — Priimami užsakymai ir iš atsinešamų medžiagų.

Estanislau Šlikta

Especialista em Manteaux e Tailleurs p/ Senhoras

Telefone: 4-1940

R. Washington Luiz, 322 — 1.º and. — S. Paulo

Oksidavimas ivariomis spalvomis.

★ CHROMAVIMAS, NIKELIAVIMAS, SIDABRAVIMAS ★

. . . . . automobilių ir visokių mašinų dalių, lempų, abažurų, metalinių indų, peilių, šaukštų, visokių įrankių ir prietaisų.

Chem. Petras Kalinauskas

Industria Metalurgica Del Nero Ltda.

Av.S.João, 1385. Telef. 52-6353 — S. PAULO

Ašaros...

Senovės egiptiečiai tikėjo, kad kasmetinis Nilo išsiliejimas yra sukeliamas ašaromis deivės Izidos, kuri nuolat apverkdavo savo brolį ir vyrą Ozyrys'ą.

Daug įžymių žmonių verkė. Romos generolas Serpio pradėjo labai verkti, kada Kartagina krito. Pirmojo Pasaulinio karo metu, kai prie Marua'os baigėsi mūšiai, generolas von Moltke palūžo ir pradėjo verkti. "Geležinis Kancleris" Bismarck'as turėdavo histeriškus verksmo priepuolius. Paskutinis Vokietijos ciesorius Wilhelm'as II-sis tris savaites verkė, kai Reichstage jį sunie kino už suteiktąjį spaudai pasikalbėjimą.

Verkti negražu. Bet.. negalėjimas verkti gali būti rimtos ligos priežastimi. Vėžys ir astma priklauso nuolatinėm ligom pas tuos, kurie negali verkti. Šekšpyras yra pasakęs: "Verksmas, tai reiškia liūdėsio gilumo sumažinimą". Tą moterys puikiai žino, todėl taip dažnai mėgina gelbėtis ašaromis...

Popiežiaus gvardija

1527 m. gegužės mėn. vokiečių kareiviai įsibrovė į Romą ir norėjo paimti nelaisvėn popiežių. Pastarasis paspruko iš Romos tik dėka šveicarų kariuomenei.

Nuo to laiko šveicariečiai įsigijo monopolį saugoti popiežių, dalyvauti iškilmėse ir lydėti garbingus svečius. Popiežiaus gvardiją sudaro 110 vyrų ir dėvi 16 to šimtmečio uniformą ir ginkluota to laikotarpio ginklais.

KOMPARTIJA... "N. Y. Times" remdamasis sovietų spaudos duomenimis, apskaičiuoja, kad Sovietų Sąjungoje komunistų partija dabar turi 6-7 milijonus narių. Kitose šalyse komunistų esą 18.000.000. Kinijoje — 4.000.000, Italijoje — 2,532.000, Čekoslovakijoje — 2,300.000, Lenkijoje — 1.360.000, Rumunijoje — 1.000.000. Prancūzijos komunistų partija 1947 metais turėjo 1.300.000, o dabar tik 800.000 Vengrijoje nusmuko nuo 1.500.000 iki 950.000.

NIKOTINAS... arba "grabesnis vinys", ta svarbiausioji kiekvieno tabako dalis, yra toks baisus nuodas, jog trimis cigaretėmis galima tuojau numarinti žmogų, jei tose cigaretėse esantį nikotiną įšvirkštus žmogui tiesiai į kraują. Vidutiniška cigaretė turi 2 nuošimčius savo svorio nikotino. Vadinas, jei cigaretė sveria 1 gramą, tai joje nikotino būtų 0,02 gramo. Tuo tarpu kai vienos uncijos nikotino užtenk 500 žmonių nunuodyti.

Laimei dar, kad ne visi nuodai iš cigaretės patenka į kraujo apytaką — apie 2-3%, kita nuodų dalis sudega ar išgaruoja nesutraukti į plaučius, arba užkliūva cigaretės filtre. Tie rūkoriai, kurie neužsitraukia, turi 50% daugiau vilties ilgiau gyventi.

Vienas žymus specialistas nustatė, kad norint išvengti liūdnų rūkymo pasėkų, reikia rūkyti nedaugiau kaip 5 cigaretes per dieną, vartoti filtrą ir niekuomet neužsitraukti.

Esama rimtų įrodymų, kad tabake randamos smalos yra didelės vėžio sukėlėjos. Ištirta, kad smarkiems rūkytojams paprastai po 10 iki 30 metų pastovaus rūkymo pradeda pasireikšti vėžio ženklai ant lūpų, liežuvio, burnos arba broncho traktuose arba plaučiuose. Neretai vėžys išsivysto skrandyje.

Be to, rūkymas sutrukdo seilių gamybą burnoje ir kitų skysčių, reikalingų maistui virškinti, skilvio rūgštims praskiesti.

Amerikietis Dr. Jesse Mercer Gehman įrodo, kad cigarečių įsigalėjimas moterų tarpe yra kaltas, kad moterys per anksti pradeda senti, praranda grožį... Jokie grožio vaistai nei gydymas nebegali atstatyti pavytusių audinių, nublukusių plaukų, gelsvos akių ir pageltusios odos spalvos — kol nesiliaujama nuodytis rūkalais. Rūkančios moterys gimdo daug sunkiau ir bandymai parodo, kad rūkymas net pasidaro nevaisingumo priežastimi. Negana to, rūkymas rastas kaltas dėl daugelio inkstų ligų. S.

— JAV, K. Laslei vadovaujama grupė mokslininkų bando gorilą išmokyti nors truputį kalbėti. Gorila jau išmoko ištarti tris žodžius.

Joks žmogus neprivalo leisti su savim elgtis, kaip su gyvuliu. — Vydūnas

Gera proga bizniui isigyti

IR GEROMIS SALYGOMIS

Vila Zelinoje, Praça S. Josė 4, prie pat bažnyčios, labai geroje vietoje ir su didele fregezija, **PARDUODAMAS**

Bar, Cafe' e Bilhares

Teirautis ten pat

PRANEŠIMAS TAUTIEČIAMS

Parduodame:

Liampos Nr.60 po Cr.	4,00
El. fuziliai "	1,20
Rezistencijos prosams "	8,00
Rezistencijos dušui "	8,00
Prosai "	65,00
Dušai (chuveiro)	80,00
Porcel. arbatinukai	65,00
Aluminiai "	100,00
Formos pyragams	110,00

Šitos kainos tik pas

— RAULIČKI —

Rua Silva Pinto, 33
Bom Retiro. Telef. 52-1504
Paskambink ir įsitikink!

Kraujas Ir Kerštas

Brazilijos Lietuviams Skirta Knyga

Ilgai laukta, "Žinių" leidžiama Vl. Kirlio Žvagučio gražių novelių knyga «KRAUJAS IR KERŠTAS», jau išėjo iš spaudos.

Lietuviškos knygos mylėtojas «Kraują ir Kerštą» skaitys su malonumu, nes joje piešiamas mūsų liaudies žmonių gyvenimas, jų vargai, nelaimingа meilė ir jumoristinėje formoje iškeliamos ydos «visuomenės veikėjų» bei «valsčiaus ponų»... Nors knyga rašyta Lietuvoje, bet tokių «ponų veikėjų»... mes rasime ir čia pat...

Knygos kalba lengva, suprantama, formatas patogus. Kaina Cr, 12.00.

«Kraują ir Kerštą» galima įsigyti — S. Paulyje — kioskuose, kur parduodami lietuviškieji laikraščiai, pas "Žinių" išnešiotojus ir redakcijoj.

Provincijoje gyvenantiems, prisiuntus Cr. 12.00, knyga bus išsiųsta paštu leidėjo lėšomis.

Pinigus siųsti šiuo adresu: **Alexandre Bumblis,** Avenida Tiradentes, 1026, S. Paulo.

Tarybinė Kronika

Dvarai T. Lietuvoje

— Kaip jau yra žinoma, kur tik įsigalėjo tarybinės valdžios, pirmiausiai žemė buvo išdalinta bežemiams ir mažažemiams. Buvo palikti kai kurie dvarai, kur buvo įsteigti tarybiniai pavyzdiniai ûkiai». — skelbia kanadiškis «Liaudies Balsas» savo 1950 metų gegužės 5 d. laidoje. Ten pat apie Lietuvos kaimo sukolûkinimą rašo: «Jau penki metai, kaip kolektyvizacija vykdoma, o dar virš trečdalio valstiečių yra pavieniai.»

Nauji specialistai

— Po karo Lietuvos Žemės ûkio akademija jau išleido 207 naujus žemės ûkio specialistus, Veterinarijos akademija išleido 35 veterinarijos gydytojus, Aukštesnėsės žemės ûkio mokyklos, kurias tarybinė valdžia pavadino Žemės ûkio technikumais, išleido 593 įvairius kaimui reikalingus specialistus, o Dvimetės žemės ûkio mokyklos išleido 90 agrotechnikų, 95 sodininkus-daržininkus, 94 gyvulininkystės darbuotojus (kontrol-asistentus) ir 56 veterinarijos felčerius. Šiemet mokyklas baigiančiųjų skaičius pats didžiausias. Taip Žemės ûkio akademija žada išleisti 230 specialistų; Veterinarijos — 45 vet. gydytojus.

— Didelė naujiena yra traktorininko specialybė. Nesant arklių, daug darbų tenka atlikti traktoriais. Tat nuo 1945 m. jau apie 5.000 asmenų įsigijo traktoriaus valdymo teises. Šiemet Lietuvos žemės ûkio mechanizacijos mokyklos žada išleisti: 760 traktorininkų brigadininkų, 30 mechanikų kombaininkų, 50 cukrinių runkelių kombaininkų, 200 linų rovimo mašinų mašinistų ir apie 2.300 traktorininkų.

— Per pastaruosius 5 metus Kauno universitetas išleido 243 inžinierius, 949 gydytojus, 167 farmacininkus.

— Vilniuje šią vasarą pradėtas Didžiosios gatvės ir Rotušės aikštės perGrindimas bituko plytelėmis, kurios gaminamos Kauno "Bituko" įmonėje.

Panevėžys, 1950 — Liberiškio tarybiniam ûkyje elektrinės montuotojai Aglinskas, Urbonas ir Petrulis baigia įrengimus. Į 30 tarybinio ûkio darbininkų butų jau pravesti elektros laidai. Iš Liberiškio elektrinės elektrą gaus ir Narutiškis, Algirdavas ir kitos vietovės.

— «Tiesa» Nr. 120 rašo: «Koniteliov buvo Zarasų apskrities vartotojų kooperatyvų sąjungos prekybos skyriaus vedėju. Išnaudodamas savo tarnybines pareigas, Koniteliov ne kartą nusižengė tarybiniams prekybos principams. Per keletą mėnesių kaltinamasis pardavė įvairiems spekuliantams mielių ir pasisavino pinigus»

— Vokiečių šaltiniai teigia, kad Klaipėdos krašte dar esą apie 10.000 vokiečių. 1946 metais jiems buvo išduoti nauji pasai — lietuvių ir rusų kalboje — pažyméti SSSR piliečiais. Jaunimas 2 metams buvo pašauktas į Raudonąją Armiją.

— JAV laikraštis «Our Sunday Visitor» atspausdino Lietuvos ministro, JAV, P. Žadeikio rašto, įteikto JTO gen. sekretoriui, kelias ištraukas, kur nurodoma, jog Alytaus ap., Merkinės valsčiuje rusai nužudė 108 lietuvius, suėmė 236 ir išvežė 232. Miroslavo valsčiuje — nužudyta 70, suimta 190 ir išvežta 91. Onuškio valsčiuje — nužudyta 103, suimta 152, išvežta 131. Jezno valsčiuje — nužudyta 28, suimta 86, išvežta 21. Daugų valsčiuje — nužudyta 67, suimta 427 ir išvežta 131.

Estijoje, už neparodymą nuoširdaus noro gerinti estų-rusų santykius ir atitinkamai pertvarkyti švietimą bei kultûrinį gyvenimą, pašalintas Estijos užsienių reik. min. Druss, meno ir literatûros reikalų valdybos pirmininkas J. Semper, jo pavaduotojas N. Andresen ir teisingumo min. A. Joeaar.

DIPLOMATINIS STILIUS...

Sovietų Sąjungos telegramų agentûra TASS lietuvių kalba paskelbė tokį patikslinimą:

"Prancûzijos ir Šveicarijos spaudoje pasirodė provakaciniai pranešimai apie tai, kad SSSR esą prekiaujanti, per trečias šalis, su frankistine Ispanija ir kad SSSR, esą, užmezgė su Ispanija tiesioginės prekybos derybas. TASS įgaliotas pareikšti, kad visi tokie pranešimai yra įpraėjûnų ir žulikų prasimanymai"

LL.

Casa SPRINDYS

Iš autobuso N. 93 - tiesiai į krautuvę

Praça São José nr. 1
Vila Zelina

Čia atrasite viską kas reikalinga Jums ir Jûsų namams.

- Statybos medžiaga, dažai, įrankiai
- Elektros gaminiai, lempos, gaubtuvai, viela ir kit.
- Radio priimtuvai i elektros aparatai r
- Indai aluminijaus, porcelano, stiklo
- Batai, vyrams, moterims, vaikams
- Skrybelės
- Daiktai dovanoms ir smulkios galanterijos prekės.

Skaityk ir platink »ŽINIAS«

Pren. Užsieny

Žinodami, kad iš kai kurių šalių pinigų išsiuntimas varžomas, prašome «Žinių» prenumeratorius, gyvenančius užsienyje, savo prenumeratas prisiųsti lietuviškomis knygomis.

Tipiškas Rusu Orkestras

kasnakt nuo 21 iki 2 val. tik
brolių **Adomo ir Petro Mateiku**

BARE **Bar RIALTO**

kur visumet linksma ir jauki aplinkuma

Baras atdaras kasdien nuo 2 val. dienos iki 2 val. nakties

Rua Victoria, 578. — Fone — 6-2296
São Paulo

Kiekvieno lietuvio pareiga yra paremti LIETUVIŠKĄ spaudą!

Užsiprenumeruok ŽINIAS 1950 Metams!

Vilniaus žydai

Prancûzų «Le Figaro Litteraire» rašo apie Vilniaus žydų «gethą» ir jų komendantą žydą Jacob Genns, kurio žinioje buvę visi Lietuvos žydų gethai. Vokiečiai paskyrė getho komendantu, todėl Jacob Genns, manydamas, kad žydus išgelbėti galima kuo uoliausiai vykdant geštapo reikalavimus, jis palaikė gerus ryšius su geštapu, saviškiam buvo labai griežtas, net «lietuvių kareiviai, kurie stovėjo prie getho vartų, Genns bijojo ir jam praeinančiam atiduo davo pagarbą». Tačiau 1943 m. rugsėjo mėn. ir jis buvo geštapo apkaltintas palaikąs santykius su sovietų partizanais ir sušaudytas.

Labai smulkiai aprašoma, kaip iš Vilniaus getho buvo išgabenti 5.000 žydų į Panerius ir šušaudyti. Jiems buvo paskelbta, kad 5.000 žydų savanorių perkelsią į Kauną, kur, buvo žinoma, yra daugiau vietos ir geresnis maistas. Tuos savanorius užkaltuose vagonuose ir nugabenę į Panerių stotį. Kai žydai pastebėjo apgaulę, daug kas puolėsi bėgti. Keliasdešimt pasisekė pasislėpti miške, bet kiti buvo sušaudyti.

Vilniaus gethe veikusios dvi žydų rezistencinės organizacijos: "F.P.O" ir "Yehiel". 1942 m. vasario mėn. vienas F.P.O. narys (Rusanovič) pranešė, kad Vilniaus apylinkės miškuose pasirodžiusi sovietų parašiutininkų grupė. Vitenbergas su jais susirišo. Jie pripažino F.P.O. reguliaria sovietinių partizanų sąjûdžio grupe. Jai pavesti tam tikri uždaviniai — žinias rinkti, drauge su parašiutininkais organizuoti diversiją ir t.t. Parašiutininkai žadėjo pagalbą savo ruožtu F.P.O. Tačiau vietos gyventojų įduoti parašiutininkai pateko į vokiečių rankas. Tada F.P.O. įgaliojo Sonią Madeisker ir Gesią Rosenberg prasiveržti pro frontą, pasiekti Maskvą ir susirišti su centrine partizanų vadovybe. Po daugelio nuotykių abidvi delegatės sugrįžo nesumezgusios ryšio su Maskva. Ir Yehiel grupė darė rezistencinių pastangų.

1943 m. balandžio 20-21 dienomis dvidešimt aštuonių žmonių grupė pasitraukė iš getho į miškus partizanauti. Tai buvusi pati pirmoji žydų partizanų organizuota grupė. N.

— Anathan saloje, Japonijoje, esą dar apsikasę 30 japonų kareivių, kurie dar netiki, kad Japonija karą pralaimėjo.

— 8 Lenkijos konsulato valdininkai Vakarų Vokietijoje atsisakė sugrįžti į Lenkiją ir paprašė pabėgėlių teisių.

Aistija?

Lietuvių ir Latvių išeivių spaudoje pastaruoju metu iškeltas klausimas, kad reikėtų sudaryti vieną bendrą Latvijos-Lietuvos-Prûsijos valstybę — Aistiją. Toji valstybė apimtų 156.000 kv. klm., savo herbe turėtų baltuosius Gedimino stulpus, o vėliavos spalvas sudarytų: geltona — Lietuvos, balta — Latvijos ir raudona — Prûsijos. Savo kasdieniniam gyvenime kiekviena tauta tvarkytųsi autonomiškai, gi valdžios įstaigose siûloma naudoti dvi kalbas, «vyresniškumo tvarka»... Aistijos šalininkai nurodinėja, kad po Antrojo Pasaulio karo Prûsuose — Tilžės, Įsrutės, Karaliaučiaus apylinkėse pradeda plačiai reikštis laisvės troškimas su atgimstančiu prûsų lietuviškumu.

— Žurnalistas A Lymantas redaguos Vokietijoje Maž. Lietuvos Tarybos laikraštį "Keleivį".

— Prancûzijoje, prie Lietuvių Šalpos Draugijos sudarytas komitetas padėti lietuviams, tarnavusiems Prancûzijos svetimšalių legijone.

— Pereitais metais Australijoje įsikûrė 5.000 lietuvių.

— Vytautas Gruodis pasirašė sutartį su Sono Film Argentina bendrove vaidinti anglų kalba filmoje «Notive son"

— Švedijoje dail. Vyt. Lipniûnas laimėjo 35.000 kronų (apie 7.000 dolerių).

— JAV, Rimgaudas P. Jurgėla, (kap. P. Jurgėlos sûnus) įsigijo naro dra bužius, povandeninį telefoną ir kitus įtaisus ir dirba jûros dugne kaip naras.

Nesenai, apie R. P. Jurgėlos atliktus sunkius darbus, nuo kurių atsisakė kiti narai, su pagyrimu rašė Amerikos spauda ir net domėjosi viena televizijos stotis.

— Esančius lietuvius Vokietijoje norima patalpinti į vieną ar į dvi atskiras stovyklas.

— Ignas Žalys, Kanadoje, Montrealyje, šachmatų pirmenybėse, iškovojo miesto nugalėtojo vardą.

— Anglijos lietuviai, besirûpindami lietuviškų šeimų kûrimu, nori įsteigti vedybų biurą.

— Berlyne mirė rašytojo Vydûno sesuo.

AR TAMSTA ŽINAI, KAD "ŽINIŲ" KNYGYNE GALIMA ĮSIGYTI GRAŽIŲ KNYGŲ

Spec. Moterų Ligų KLINIKA

Dr. Nicolau CALLIA

Gimdos, motinos, kiaušiadėčių ligos. Hemoražijos — kraujoplûdžiai, mėnesinės, baltosios. Lytinis atšalimas — nevaisingumas. Venerinės ligos. Liesumas ir nutukimas. — Vėžys.

Rua Marconi 23 — 4°a, 1-2 salės. Priėmimas nuo 15 val. iki 19 val. — Telefonas 4-7594 — S. Paulo.

PADARIA CAIEIRAS

KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTUVĖ

Ona ir Edvardas Paźerai

SAVININKAI

Vila Cresciuma - Caieiras - EFSJ - Est. S. Paulo

Moveis e Decorações Fama Ltda.

Vienintėlė São Pauly lietuvių stilinių baldų dirbtuvė Dirbame tik pagal užsakymus įvairių stilių ir rûšių baldus. Darome butų ir komercinių įstaigų bei krautuvių įrengimus, vitrinas ir t.t. Darbas greitas ir garantuotas. LIETUVIAMS NUOLAIDA

Rua João Annes, 144 (Alto da Lapa) Tel. 5-0358
São Paulo Onibus 36 Lapa ponto final

CASA "JONAS" Avalynės parduotuvė

Batai, batukai ir pusbaciai Jonas" siuvami nuosavoje dirbtuvėje, todėl kainos yra prieinamiausios ir pasižymi savo stiprumu, elegantiškumu ir patogumu.

CALÇADO Jonas J. VIGELIS

KRAUTUVĖ:
Avenida Zelina, 73
SÃO PAULO

FABRIKAS
Rua São Caetano, 809
TEL. 9-4682

Žinios

SEMANARIO LITUANO

AV. TIRADENTES, 1026 - Tel. 4-8320 - S. PAULO
Prenumerata metams Cr.$ 50,00 • Į užsienius 4 doleriai

Lietuviai Brazilijoje

RIO DE JANEIRE

— Šiomis dienomis Rio de Janeire pasirodė pasivėlavusi **"Gervė"** su apriliaus linkėjimais S. Paulio **"Garniui"**. "Gervė" pataria "Garniui" trauktis arčiau pelkėtų balų, kur žaliosios varliukės nardo...

— Muzikas **Al. Ambrozaitis,** greitu laiku viešnagėn atvyks į S. Paulį. Bet jis **neliks** S. Paulyje ir **nevadovaus** Bendruomenės chorui, kaip kad nusirašė klebonijos vyrai...

— Balerina **G. Bernatavičiutė** mini 22 metines. Ji gimusi S. Paulyje. Baigusi brazilų mokyklą, su tėvais persikėlė į Rio de Janeirą. Šešis metus lankė šokių studiją Municipaliniame teatre. Dabar šoka Recreio teatre ir yra viena geresniųjų šokėjų. Be to, dar šoka "Casine" ir filmų bendrovėse.

G. Bernatavičiutė, su Recreio teatro trupe šiemet lankėsi ir S. Paulyje.

Olga Bernatavičiutė, Genės sesutė, šiemet mini 20-ties metų sukaktį. Ji taipgi yra buvusi Recreio teatro šokėja, bet jau 6 mėn., kaip iš teatro pasitraukė ir... žada būti pavyzdinga šeimininke, nes ruošiasi sumainyti aukso žiedus su advokatu dr. Jeraldo Renha.

G. ir O. Bernatavičiutės tėveliai, kilimo nuo Šiaulių, yra pavyzdingi lietuviai ir mielai prisideda prie Rio lietuvių kolonijos kultūrinės veiklos. Beje, dvi kitos Bernatavičių dukros yra ištekėjusios, o pati jauniausioji — Vera Bernatavičiutė — lanko gimnaziją. Sūnus — Klemensas Bernatavičius, yra Rio Lietuvių Kat. Komiteto narys ir padeda kun. J. Janilioniui.

V. Gervinas

S. PAULYJE

Skautu Iškilmes

— Praeitą sekmadienį, birželio 4 d., buv. D. L. K. Vytauto Didžiojo v. mo kykloje, V. Beloje, įvyko jaunųjų skautų — vilkiukų ir paukštyčių įžodžio iškilmės.

Įžodį davė —paukštytės: Dalia Valeikaitė, Daiva Sipaitė, Giedra Valeikaitė, Gražina Gudavičiutė, Antanina Sėjūnaitė ir vilkiukai: Algirdas Kazlauskas, Rimantas Sipas, Algimantas Valeika, Beržas Gudavičius, Eugenijus Ivanauskas, Antanas Tyla, Evaldas Štaudė ir Rimvydas Štaudė, vadovaujant jų vadei sk. Reginai Kutkaitei.

Po įžodžio, buvo suvaidinta pasaka «Jonukas ir Gretutė», p. Klevos Sipienės režisūroje ir vaidyboje, Daivos ir Rimanto Sipų talkoje.

Programa baigta prie smilkstančio laužo, dalyvaujant Chavantes skautams, vilkiukams ir paukštytėms, buvo padeklamuota, padainuota ir pažaista.

Iškilmėse dalyvavo Lietuvos Konsulas S. Paulyje p. Al. Polišaitis, LSB Valdybos pirm. M. Dantas, ir geras būrys tautiečių.

Buvo padarytos kelios grupinės nutraukos, kurias galima įsigyti pas K. Jūrą, V. Belos mokykloje.

Al.

Sąjungos Mokyklų Naudai — *Vakaras*

Lietuvių Sąjunga Brazilijojoje š. m. birželio mėn. 10 d., rua Lituania, 67, Mooka, rengia šeimyninį vakarą su vaidinimu ir šokiais. Statoma dvi trumpos komedijos:

1. "TEODOLINDA"
2. "NAMŲ ŽIDINYS"

Pradžia 20 val. Po vaidinimo šokiai iki 4 valandos ryto griežiant Ant. GOLSKIO specialiai šiam vakarui suorganizuotam JAZZ'UI. Norint turėti atskirą staliuką, reikia iš anksto užsisakyti.

Pakvietimai gaunami pas LSB narius

VALDYBA

Brazilijos Lietuvių Istorija

Yra ruošiama išleisti Brazilijos Lietuvių Istorija, kuriai medžiagą baigia rinkti ir tvarkyti buvęs "Aido" redaktorius Antanas Dutkus. Kad šioji knyga būtų tikru Brazilijos lietuvių gyvenimo atvaizdu, kreipiamasi į visus Brazilijos lietuvius: organizacijos vadus, mokytojus, plunksnos, fabrikų ir lauko darbininkus prisidėti prie šio darbo, suteikiant informacijų, dokumentų, fotografijų apie mūsų čionykštį ekonominį, kultūrinį ir visuomeninį vystymąsį nuo pat pirmųjų mūsų čia kūrimosi dienų iki šio laiko.

Visą medžiagą prašome siųsti adresu: Antanas Dutkus, Rua da Mooca 1681, S. Paulo.

P. S. Fotografijos, panaudotos knygoje, bus sugrąžintos jų savininkams.

Reikalingas

Paranos Est., Larangeiras do Sul, esančiam ūkyje reikalingas vyriškis. Gali būti ir su šeima, kad ir senesnio amžiaus; bus tinkami padėti dirbti ūkio ir namų priežiūros darbus.

Dėl sąlygų kreiptis, asmeniškai arba laišku, šiuo adresu:

Jonas MAČIULIS, rua de Graça, 587, S. Paulo.

Mirusieji:

— Gegužės 25 d., São Jorge ligoninėje mirė Ona Juodytė, 29 m., kilusi iš Jėzno, Brazilijon atvyko 1927 m. Palaidota Araça kapinėse.

— Gegužės 26 d., ligoninėj das Clinikas, mirė Viktoras Šneideris, 27 metų, auto mechanikas, ne vedęs, kilęs iš Kalvarijos, Brazilijon atvyko 1926 m. Palaidotas Araça kapinėse Nuliūdime paliko motiną, seserį ir du brolius.

Gera proga

Už 100 klm. nuo São Paulio, prie Piedadė miestelio, geroje vietoje, prie pat vieškelio S. Paulo-Curitiba, ir geromis sąlygomis, parduodamas apie 50 ha ūkis — su gyvenamuoju namu, daržine, 150 vaismedžių, apie 2 ha apsodinta eukaliptais ir gyvuliams aptverta apie 3 ha. Ūkį kerta upelis. Susisiekimas su S. Pauliu autobusu 4 kart į dieną.

Ūkio kaina Cr. 60.000,oo

Teirautis — A. Andriuškevičius. Vila Zelina, Rua 6, Nr. 315, S. Paulo.

Composto e impresso na
TIPOGRAFIA BALTICA
Alexandre Bumblis
Avenida Tiradentes, 1026
Telefone-48320 São Paulo